

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Olli Nylund

ARBETSGIVARNAS SYNPUNKTER PÅ TRADENOMUTBILDNINGEN

Case: Bokföringsbyråer

Företagsekonomi och tursim

2012

VASA YRKESHÖGSKOLA

Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRAKT

Författare	Olli Nylund
Lärdomsprovets titel	Arbetsgivarnas synpunkter på tradenomutbildningen. Case: Bokföringsbyråer
År	2012
Språk	Svenska
Sidantal	55 + 1 Bilaga
Handledare	Anna-Lena Berglund

Syftet med det här lärdomsprovet är att utreda vilka åsikter arbetsgivarna har om tradenomutbildningen med ekonomiförvaltning som inriktning. I arbetet undersöks hur utbildningen och arbetsmarknaden ser ut i dagslaget. Arbetet har begränsats till att gälla bokföringsbyråer.

Den teoretiska delen handlar om den finländska utbildningen, utbildningen av tradenomer, ekonomiförvaltning och arbetsmarknaden för ekonomiförvaltare. Undersökningsdelen har gjorts genom intervjuer med fem olika bokföringsbyråer i Vasa med omnejd.

Resultatet av intervjuerna var mycket intressanta. Arbetsgivarna tycker att tradenomerna med ekonomiförvaltning som inriktning har goda möjligheter att arbeta som bokförare. Arbetsgivarna anser att utbildningen kunde ha mera kurser i löneräkning för att uppfylla arbetsmarknadens behov. Dessutom framkom det att en eventuell nedläggning av svenska tradenomutbildningen i Vasa Yrkeshögskola skulle ha en mycket negativ inverkan på bokföringsbyråerna i Vasa med omnejd.

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRACT

Author	Olli Nylund
Title	Employers' aspect on the Bachelor of Business Administration degree. Case: Accounting firms
Year	2012
Language	Swedish
Pages	55 + 1 appendix
Name of Supervisor	Anna-Lena Berglund

The purpose of this thesis is to investigate employers' aspect on the Bachelor of Business Administration degree. The thesis examines the current state of the education and labor market. The work has been restricted to accounting firms.

The theoretical part is about the Finnish educational system, the Bachelor of Business Administration degree, financial administration and the labor market for economics. The empirical part has been done through interviews with five different accounting firms in Vaasa.

The results of the interviews were very interesting. Employers find that a person with a BBA degree, with financial management as a specialization, has good potential to work as an accountant. Employers believe that the education could have more courses in calculation of salaries to meet the labor market needs. In addition, it appeared that the possible termination of the Swedish language programme at VAMK, University of Applied Sciences would have a very negative consequences for the accounting firms in Vaasa.

Keywords University of applied sciences, financial management, employers, accountant

INNEHÅLL

ABSTARKT

ABSTRACT

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER

FÖRTECKNING ÖVER BILAGA

1	INLEDNING.....	7
	1.1 Problemområde	7
	1.2 Syfte	7
	1.3 Avgränsning.....	7
	1.4 Arbetssätt	8
2	FINLÄNDSKA SKOLVÄSENDETS UPPBYGGNAD	9
	2.1 Grundutbildning.....	10
	2.2 Gymnasiet	10
	2.3 Yrkesutbildning.....	11
	2.4 Yrkehögskolorna	12
	2.5 Universiteten	13
3	TRADENOMUTBILDNINGEN I FINLAND	14
	3.1 Utbildningen i Vasa Yrkehögskola	15
	3.2 Företagsekonomi vid Vasa Yrkehögskola.....	16
	3.3 Inriktningalternativ för ekonomiförvaltning	17
	3.4 Tradenomutbildningens framtidsutsikter	18
4	EKONOMIFÖRVALTNING	20
	4.1 Intern och extern redovisning	20
	4.2 Näringsindelningens fördelning.....	22
	4.3 Ekonomiförvaltningens framtidsutsikter	23
5	ARBETSMARKNADEN FÖR EKONOMIFÖRVALTARE	25
	5.1 Arbete inom ekonomiförvaltning.....	25
	5.2 Ekonomiförvaltningens arbetsmarknad	27
	5.3 Jobb finns inom ekonomiförvaltning	30
	5.4 Anställning av tradenomer och deras kunskaper	32
6	METODIK	37

6.1 Val av metod	37
6.2 Tillvägagångssätt	37
7 RESULTAT AV INTERVJUERNA	39
7.1 Fråga 1. Kort beskrivning av företagen	39
7.2 Fråga 2. Rekrytering av personal	40
7.3 Fråga 3. Kompetent personal	40
7.4 Fråga 4. Skolningstid för nyanställda	40
7.5 Fråga 5. Viktiga personlighetsegenskaper inom bokföringsyrket	42
7.6 Fråga 6. Grundkunskaper	43
7.7 Fråga 7. Kunskaper inom olika ämnen	44
7.8 Fråga 8. Utbildningen i yrkeshögskolorna	47
7.9 Fråga 9. Kursutbudet inom inriktningsalternativet ekonomiförvaltning ..	47
7.10 Fråga 10. Rekryteringsbehov	48
7.11 Fråga 11. Utbildningsministeriets nedskärningsförslag	49
7.12 Fråga 12. Nedskärningsförslagets inverkan på företagen	49
8 SLUTDISKUSSION	50
KÄLLOR	53

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER

Figur 1. Utbildningssystemet i Finland

Figur 2. Inriktningalternativ för ekonomiförvaltning

Figur 3. Fritt valbar modul i ekonomiförvaltning

Figur 4. Jämförelse mellan intern och extern redovisning

Figur 5. Ekonomiförvaltningstjänsternas arbetsplatser, personal och omsättning år 2009. Tabellen är översatt från finska.

Figur 6. Personalmängdens utveckling inom ekonomiförvaltningstjänsterna åren 2006-2009. Tabellen är översatt från finska.

Figur 7. Bild över behovet av assistant controllers och kostnadskalkylerare i Finland våren 2011.

Figur 8. Bild över behovet av bokförare och löneräknare i Finland våren 2011.

Figur 9. Personalmängdens förändring inom ekonomiförvaltningstjänster (bokföring- och redovisningstjänster totalt) från år 2006 till 2009 enligt ELY-centralen. Tabellen är översatt från finska.

Figur 10. Saker som inverkar på sysselsättningen.

Figur 11. Utbudet och efterfrågan på kunskaper inom olika områden

Figur 12. Utbudet och efterfrågan på individuella kunskaper.

Figur 13. Viktiga personlighetsegenskaper inom bokföringsyrket

Figur 14. Tradenomernas kunskaper

FÖRTECKNING ÖVER BILAGA

Bilaga 1. Intervjufrågor

1 INLEDNING

Jag har valt att i mitt lärdomsprov undersöka vilka åsikter arbetsgivarna har om tradenomerna från Vasa yrkeshögskola med ekonomiförvaltning som huvudämne. Jag har valt det här ämnet eftersom jag tycker, att det skulle vara intressant att reda ut vad arbetsgivarna har för åsikter om utbildningen. Jag tror också att lärarna i Vasa Yrkeshögskola kan ha nytta av arbetet. Eftersom arbetsgivarna är de som anställer de ny utbildade ekonomiförvaltarna så vill de gärna anställa personer som är välutbildade. På det här sättet kan arbetsgivarna ge sina åsikter om utbildningen och vad som de tycker att är viktigt.

1.1 Problemområde

Jag skall i det här arbetet utreda arbetsgivarens synvinkel på den svenska tradenomutbildningen i Vasa Yrkeshögskola med ekonomiförvaltning som inriktning. Har man i skolan lärt sig de saker som man behöver för att klara sig ute i arbetslivet? Vilka saker gör man bra och vad borde man göra bättre i skolan för att kunna förbereda tradenomerna för arbetslivet? Vilka synpunkter och krav har arbetsgivarna på själva utbildningen?

1.2 Syfte

Syftet med arbetet är att klargöra hur utbildningen ser ut i dagsläget, och utefter det klargöra vad arbetsgivarna har för synpunkter på de nyutbildade tradenomerna med ekonomiförvaltning som inriktning. Vilka egenskaper och kunskaper är viktiga att ha för att man skall hitta arbete som tradenom. Jag skall också klargöra vilka krav arbetsgivarna har på tradenomerna.

1.3 Avgränsning

Jag skall i mitt arbete avgränsa mig till att utreda hur arbetsgivaren ser på svenskspråkiga tradenomer från Vasa Yrkeshögskola med ekonomiförvaltning

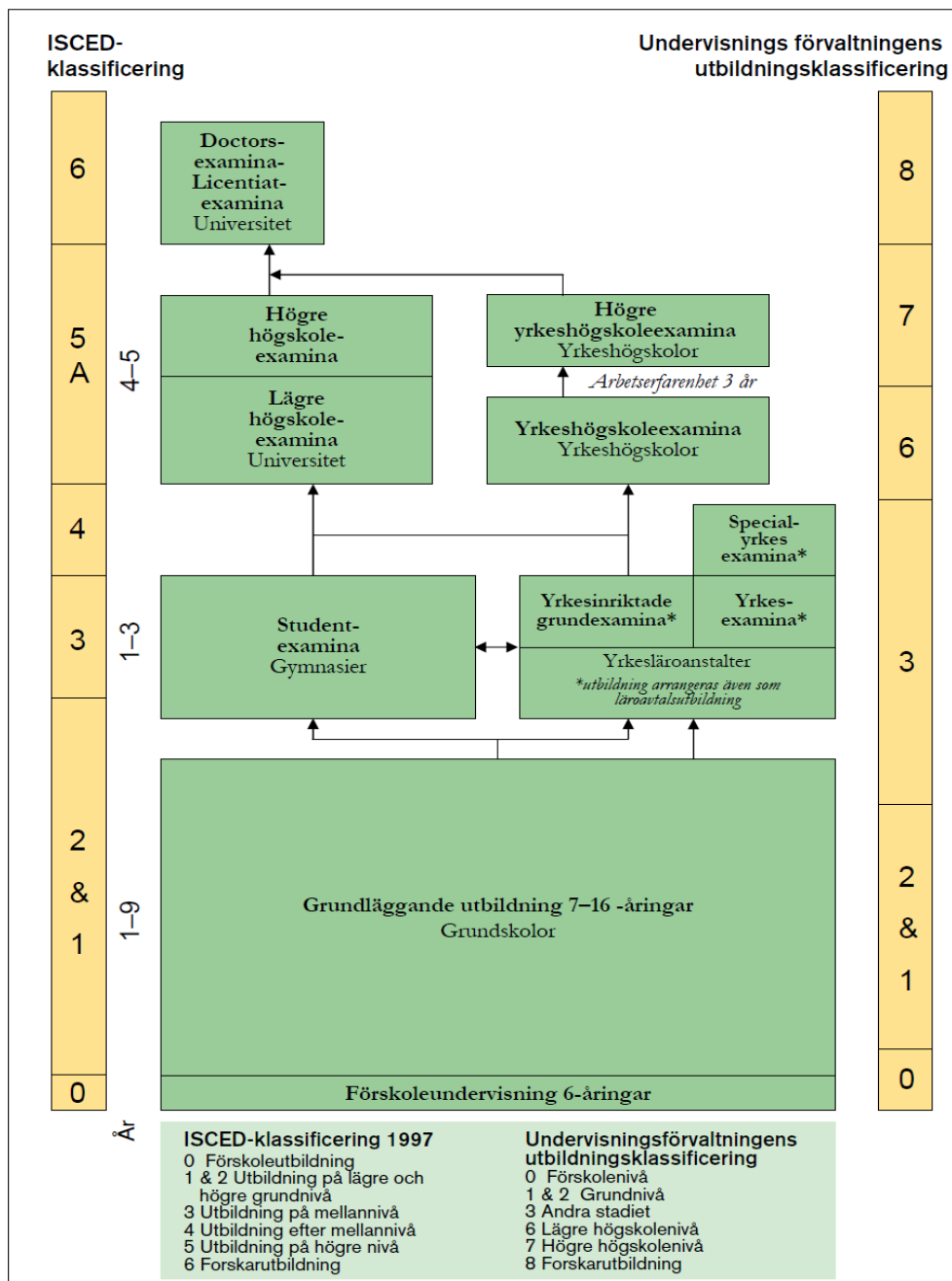
som inriktning. Jag kommer inte att ta upp andra skolor eller andra inriktningar i arbetet. Dessutom kommer jag att koncentrera mig till bokföringsbranschen, eftersom många ekonomiförvaltare jobbar inom den.

1.4 Arbetssätt

I teoridelen kommer jag att skriva om utbildningen i Vasa yrkeshögskola. Jag tänker också skriva om ekonomiförvaltning samt arbetsmarknaden för ekonomiförvaltare. Empiriska delen kommer att bestå av intervjuer som jag gör med olika bokföringsbyråer i Vasa med omnejd. De företag som jag kommer att intervjua kommer jag att välja utifrån en annan studerandes lärdomsprov. Hon gör en undersökning om var ekonomiförvaltarna från Vasa Yrkeshögskola har fått jobb efter skolan och var de jobbar nu. Jag kommer att välja ut sådana företag som har eller har haft anställda från Vasa Yrkeshögskola. I intervjuerna kommer jag att försöka få svar på vad arbetsgivarna har för krav på personer som de anställer och vad de tycker om utbildningen.

2 FINLÄNSKA SKOLVÄSENDETS UPPBYGGNAD

UTBILDNINGSSYSTEMET I FINLAND

Figur 1. Utbildningssystemet i Finland. (Undervisnings- och kulturministeriet. <URL:http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutusjaerjesteImae/liitteet/sv_liitteet/Utbildningssystemet_i_Finland.pdf>)

Finländska utbildningen kan klassificeras in i grupper enligt den nivå man studerar på. Den första nivån är förskolenivån. Förskolenivåns syfte är att förbereda barnen för skolgång. Andra nivån eller grundnivån är till för barn i åldern 7-16. Efter grundnivån kan man fortsätta att studera på andra stadiet som omfattar gymnasium eller yrkesutbildning. Efter att man avklarat andra stadiet kan man fortsätta studierna på högskolenivå som omfattar yrkeshögskolorna och universiteten. (Undervisnings- och kulturministeriet. <URL:http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutusjaerjesteImae/liitteet/sv_liitteet/Utbildningssystemet_i_Finland.pdf>)

2.1 Grundutbildning

Grundutbildningen i Finland är uppbyggd så att den skall både fostra och utbilda. Syftet är att stöda eleverna och att lära ut nödvändiga kunskaper och färdigheter. Grundutbildningen ger alla samma möjlighet att fortsätta med sina studier och den är gratis. Läromaterial och nödvändiga redskap är också avgiftsfria. Eleverna har rätt att under skoldagarna få en gratis lunch samt skolskjuts ifall man uppfyller vissa kriterier.

Grundskolan är till för 7-16 åringar och den omfattar årskurserna 1-9. I årskurserna 1-6 har man oftast en klasslärare som ger undervisning i alla eller de flesta ämnen. I årskurserna 7-9 har man ämneslärare som ansvarar för ett visst ämne. I Finland har man ungefär 3200 skolor där man får grundutbildning. Alla barn som är bosatta i Finland är enligt lag tvingade att skaffa sig grundutbildning. (Utbildningsstyrelsen, 2011. <URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/grundläggande_utbildning>)

2.2 Gymnasiet

Gymnasiet bygger vidare på grundutbildningen. Gymnasiet omfattar tre studieår men studietiden kan förkortas eller förlängas vid behov. För att klara gymnasiet måste man ha avklarat 75 kurser. Undervisningen i gymnasiet är avgiftsfri.

(Utbildningsstyrelsen, 2011.
<URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/gymnasiet>)

Studentexamen ordnas varje år två gånger. En gång på hösten och en gång på våren. För att man skall kunna få studentexamen, måste man ha avklarat gymnasieutbildningen.

Till Studentexamen hör minst fyra olika prov. Examinanderna måste skriva provet i modersmål och litteratur. Förutom den måste man välja att skriva tre prov av följande: andra inhemska språket, främmande språk, matematik samt realämnen. Examinanderna kan dessutom välja att skriva ett eller fler extra prov. (Utbildningsstyrelsen, 2010.
<URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/gymnasiet/studentexamen>)

2.3 Yrkesutbildning

Yrkesinriktad grundexamen anordnas av yrkesläroanstalter, folkhögskolor och specialläroanstalter. Ungefär 45 % av en årskurs börjar med yrkesinriktad grundexamen antingen efter grundutbildningen eller gymnasiet. Syftet med yrkesinriktad grundexamen är att ge studeranden färdigheter inom yrket men också att skapa en högre allmänutbildning. Studietiden omfattar 120 studieveckor och undervisningen är avgiftsfri.

”Yrkesinriktade grundexamina kan avläggas inom åtta utbildningsområden:

- det humanistiska och pedagogiska området
- kultur
- det samhällsvetenskapliga, företagsekonomiska och administrativa området
- det naturvetenskapliga området
- teknik och kommunikation
- naturbruk och miljöområdet
- social-, hälso- och idrottsområdet
- turism-, kosthålls- och ekonomibranschen”

(Utbildningsstyrelsen, 2011.
<URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/yrkesutbildning/grundläggande_yrkesutbildning>)

Inom dessa ämnen finns det totalt 53 olika yrkesinriktade grundexamina. Och inom varje examen finns det ett eller flera olika utbildningsprogram. År 2008 fanns det totalt 120 olika utbildningsprogram. (Utbildningsstyrelsen, 2011.
<URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/yrkesutbildning/grundläggande_yrkesutbildning>)

2.4 Yrkeshögskolorna

Yrkeshögskolorna erbjuder en mera praktisk inriktning till studierna gentemot universitetsstudierna. Gymnasium eller yrkesinriktad grundexamen fungerar som grund till yrkeshögskolestudier. Undervisningen på yrkeshögskolorna är avgiftsfri för studeranden. Studierna omfattar 3,5–4,5 år heltidsstudier och innehåller obligatorisk praktik. Studierna är uppbyggda så att man söker in till ett studieprogram och sedan väljer man inriktning inom programmet. Det är undervisningsministeriet som fastställer utbildningsprogrammen. Skolorna utformar sedan en egen undervisningsplan.

”Yrkeshögskolorna ger utbildning inom följande branscher:

- det humanistiska och pedagogiska området
- kultur
- det samhällsvetenskapliga, företagsekonomiska och administrativa området
- det naturvetenskapliga området
- teknik och kommunikation
- naturbruk och miljöområdet
- social-, hälso- och idrottsområdet
- turism-, kosthålls- och ekonomibranschen”

(Utbildningsstyrelsen, 2010.
 <URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/hogskolor_och_universitet/yrkeshogskolorna>)

Största delen av yrkeshögskolorna ger utbildning inom flera olika branscher. Ofta finns även undervisningsplatserna på flera olika orter. Enskilda yrkeshögskolor kan ha ett tusental studerande, medan de största kan ha närmare åttatusen. Totalt finns det 29 yrkeshögskolor. Dessutom har Åland sin egen yrkeshögskola och Polisyrkeshögskolan har hand om utbildningen av poliser. (Utbildningsstyrelsen, 2010.

<URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/hogskolor_och_universitet/yrkeshogskolorna>)

2.5 Universiteten

Från och med 1.1.2010 har man i Finland 16 olika universitet. Av dessa 16 är nio mångvetenskapliga, två handelshögskolor, två tekniska högskolor och tre konsthögskolor. Sökande till universiteten måste ha avklarat gymnasiet eller minst en treårig yrkesexamen för att komma in. Vid universiteten kan man studera 21 olika utbildningsprogram. Universitetsexamen är uppdelad i två skeden. I första skedet avlägger man en kandidatexamen eller lägre högskoleexamen. Omfattningen på första skedet är 180 studiepoäng och den beräknas ta tre år. Högre högskoleexamen omfattar sedan 120 studiepoäng och man räknar med att man skall klara av studierna på två år. Då man har avklarat en högre högskoleexamen kan man fortsätta sina studier på universitetet och få licentiat- eller doktorsexamen. (Utbildningsstyrelsen, 2010.
 <URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/hogskolor_och_universitet/universiteten>)

3 TRADENOM UTBILDNINGEN I FINLAND

Tradenom är en yrkeshögskoleutbildning, som man kan studera till inom tre olika utbildningsområden. I Finland finns det 24 olika yrkeshögskolor som utbildar tradenomer. Man har möjlighet att studera till tradenom på finska, svenska, engelska och tyska. Språket på utbildningen och utbildningsprogrammen varierar från skola till skola. Utbildningen omfattar 210 studiepoäng. Alla utbildningsområden innehåller marknadsföring, ledarskap, redovisning, företagsamhet, internationalisering, informationsbehandling, språk samt kommunikation. Ansökningen till utbildningen ordnas på våren och hösten. För att man skall kunna påbörja tradenomutbildningen, måste man ha avklarat andra stadiets allmänbildande utbildning eller yrkesexamen. (Tradenomiliitto. <URL:<http://www.tradenomiliitto.fi/info/43>>)

Tradenomutbildningen har blivit en av de mest centrala resurserna för arbetslivet. Utvecklingen har berott på yrkeshögskolornas kvalitetsarbete, pedagogiska lösningar samt att man har utvecklat utbildningen enligt arbetslivets krav.

Tradenomerna har:

- Ett brett yrkeskunnande. Grundläggande kunskaper och praktiska färdigheter samt den teoretiska grunden för att fungera som experter inom handel och förvaltning.
- Goda kunskaper inom kommunikation
- Goda språkkunskaper
- Förutsättningar att följa branschens utveckling och att vidareutbilda sig.
- Färdigheter och kunskap om internationell verksamhet.

Tradenomerna utbildas till att vara självständiga och att snabbt och effektivt kunna skaffa sig specialkompetens. Utbildningen stöds av att arbetslivet och dess krav är starkt med i utbildningen. Den enskilda individens sociala och allmänna kunskaper beaktas genom att man tar hänsyn till den utbildning man redan har och mängden av arbetserfarenhet. Vid yrkeshögskolorna har man högre krav på lärarnas pedagogiska kompetens än man har vid universiteten. Dessutom kräver

man att lärarna har arbetserfarenhet inom branschen. (Tradenomiliitto.
<URL:<http://www.tradenomiliitto.fi/info/tradenomikoulutus>>)

3.1 Utbildningen i Vasa Yrkeshögskola

Vasa Yrkeshögskola är en högskola i Vasa som utbildar tradenomer, restonomer, ingenjörer, hälsovårdare, sjukskötare och socionomer. Utbildningsspråken är svenska, finska och engelska. Vasa Yrkeshögskola är ett aktiebolag och ägarna är Vasa Stad, Österbottens förbund, Österbottens handelskammare, Vasa universitet och Svenska handelshögskolan. (Vasa Yrkeshögskola.
<URL:http://www.puv.fi/sv/about/vamk_oy/>)

Vasa Yrkeshögskola har totalt 3600 studerande och personalen uppgår till 300. Man erbjuder sina studeranden 17 olika utbildningsprogram för unga, tre program som leder till högre yh-examen samt ett tiotal program som är till för vuxna. (Vasa Yrkeshögskola.
<URL:http://www.puv.fi/sv/about/vamk_oy/vamk_pahkinankuoressa/>)

Utbildningsprogrammen som erbjuds vid Vasa Yrkeshögskola är:

”International Business (på engelska)

Företagsekonomi (på svenska och finska)

Turism (på svenska, finska och engelska)

Informationsbehandling (på svenska och finska)

Yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen (tradenomi ylempi amk, på finska och delvis på svenska)

Hoitotyö (på finska)

Sosiaaliala (på finska)

Terveydenhoitotyö (på finska)

Sosiaali- ja terveystalouden kehittäminen ja johtaminen

(sairaanhoitaja/sosionomi/terveydenhoitaja ylempi amk, på finska)

Kone- ja tuotantotekniikka (på finska)

Rakennustekniikka (på finska)

Rakentaminen (insinööri ylempi amk, på finska)

Sähkötekniikka (på finska)

Tietotekniikka (på finska och engelska)

Ympäristöteknologia (på finska)”

(Vasa

Yrkeshögskola.

<URL:http://www.puv.fi/sv/about/vamk_oy/vamk_pahkinankuoesa/>)

3.2 Företagsekonomi vid Vasa Yrkeshögskola

Vid Vasa Yrkeshögskola kan du studera företagsekonomi. Utbildningsprogrammet omfattar 210 studiepoäng och ger dig färdigheter som behövs vid ledar- och expertuppgifter både inom den privata samt offentliga sektorn. Som inriktning inom företagsekonomi kan du välja ekonomiförvaltning, justitieförvaltning, marknadsföring eller internationell handel. (Vasa Yrkeshögskola.

<URL:<http://www.puv.fi/fi/wanted/tradenomiksi/foretagsekonomi/>>)

Grundstudierna och yrkesstudierna som omfattar 95 studiepoäng

- studiefärdigheter
- affärskunnande
- företagsamhet
- forskning och metodik

Inriktade yrkesstudierna omfattar 60 studiepoäng varav 15 poäng kan bestå av biämnesstudier. De inriktningar man kan välja mellan vid Vasa yrkeshögskola är:

Ekonomiförvaltning

- Intern redovisning
- Specialfrågor inom redovisning och beskattning
- Ekonomiförvaltningens specialfrågor
- Fritt valbar modul inom Ekonomiförvaltning

Justitieförvaltning

- Straff och processrätt samt utmätning
- Civilrätt

- Förvaltningsrätt

Marknadsföring

- Marknadsföring till konsumenter
- Marknadsföring i nätverk
- Information och planering
- Retail marknadsföring

Internationell handel

- Internationell business
- Internationell marknadsföring
- Internationell företagsverksamhet

Förutom dessa studier skall man också studera 15 studiepoäng biämnen eller någon annan fritt valbar modul som skolan erbjuder. 10 studiepoäng fritt valbara studier. 30 studiepoäng praktik. Samt 15 studiepoäng inom lärdomsprov. (Vasa Yrkehögskola, 2011. <URL:<http://www.puv.fi/opsweb/?code=T-FE-2011>>)

3.3 Inriktningalternativ för ekonomiförvaltning

Vasa yrkehögskola har ekonomiförvaltning som ett inriktningalternativ. Enligt undervisningsplanen 2011-2012 består utbildningen av tre olika huvudområden eller moduler som omfattar 15 studiepoäng var. De moduler man studerar är *specialfrågor inom redovisning och beskattning, intern redovisning och ekonomiförvaltningens specialområden*. De olika huvudområden består av tre kurser som var och en omfattar 5 studiepoäng.

Inriktningalternativ för ekonomiförvaltning
Specialfrågor inom redovisning och beskattning
Bokföring och bokslut i olika företagsformer
Bokföringens och bokslutets specialfrågor
Företagsbeskattning och bokslutsplanering
Intern redovisning
Adb-tillämpningar inom ekonomiförvaltning
Företagets analysering
Operativ redovisning
Ekonomiförvaltningens specialområden
Koncernredovisning och finansiering
Projekt inom ekonomiförvaltningen
Lönebokföring i praktiken

Figur 2. Inriktningalternativ för ekonomiförvaltning. (Vasa Yrkehögskola, 2011. <URL:<http://www.puv.fi/opsweb/?code=T-FE-2011>>)

Förutom dessa tre moduler kan man välja att studera ännu en fjärde modul inom ekonomiförvaltning i stället för att välja biämnesstudier inom något annat inriktningalternativ.

Fritt valbar modul i ekonomiförvaltning
Personbeskattning
Värdepappersmarknadsteori
Inledning till revision och intern granskning

Figur 3. Fritt valbar modul i ekonomiförvaltning. (Vasa Yrkehögskola, 2011. <URL:<http://www.puv.fi/opsweb/?code=T-FE-2011>>)

3.4 Tradenomutbildningens framtidsutsikter

Utbildningsministeriet informerade i början av oktober 2011 att man har planer på att skära ner utbildningsplatserna i yrkehögskolorna med ungefär 2160. Nedskärningarna kommer till största delen att vara inom kultur, turism och teknik. Tradenomutbildningens startplatser har i förslaget ökats med 20. Tradenomerna sysselsätter sig väldigt bra, arbetslösheten ligger på ungefär 6-7 %. Men talet är lite missvisande, eftersom många gör jobb som man skulle kunna göra med en lägre utbildning. Enligt undersökningar har 20-40 % av tradenomerna jobb som inte motsvarar deras utbildning. Det här betyder helt enkelt att man utbildar alltför

många tradenomer. Tradenom förbundet föreslår därför att man skulle skära ner startplatserna inom tradenomutbildningen med 25 procent. Då man söker jobb är det svårt att få den arbetsplats som man skulle vilja ha. Ett annat problem är att överbudet leder till att löneskillnaderna ökar och att utbildningen blir mindre uppskattad. (Koskela 2011)

Enligt nedskärningsförslaget som utbildningsministeriet har gjort skulle turismutbildningen försvinna helt från Vasa Yrkeshögskola. Den svenskspråkiga utbildningen av tradenomer skulle också försvinna från skolan. Man har planer på att den svenska tradenomutbildningen skulle flyttas till Yrkeshögskolan Novia. (Torrkulla 2011, <URL: <http://www.vasabladet.fi/Story/?storyID=33386985&vote=2&commentID=250536>>)

4 EKONOMIFÖRVALTNING

Ekonomiförvaltning är en ganska gammal bransch, som har etablerat sig i vårt samhälle. Till en början handlade ekonomiförvaltning till mest om, att man skulle uppfylla de krav som finns i lagen. Numera har hela ekonomiförvaltningsområdet blivit mycket bredare och utvecklats till att ge information till olika intressenter som företaget har. (Metsä-Tokila 2011)

Ekonomiförvaltning är en central del av företagets verksamhet. Företagen har ekonomiavdelningar som har hand om företagets ekonomiförvaltning. Många företag väljer dock att outsourca delar av ekonomiförvaltningen till exempel till bokföringsbyråer för att själva kunna koncentrera sig på företagets kärnverksamhet. (Arbets- och näringsministeriet 2008. <URL:[http://www.ammattinetti.fi/web/guest/alat;jsessionid=833E49271F647213C17745744EF9E320?p_p_id=akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI&p_p_action=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column2&p_p_col_count=1&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_command=detailView&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_alaId=19&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_subAlaId=19.2](http://www.ammattinetti.fi/web/guest/alat;jsessionid=833E49271F647213C17745744EF9E320?p_p_id=akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI&p_p_action=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column2&p_p_col_count=1&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_command=detailView&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_alaId=19&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_subAlaId=19.2>)>)

4.1 Intern och extern redovisning

Ekonomiförvaltning kan indelas i *extern* och *intern redovisning*. Syftet med företagets redovisning är att man skall få fram information om företagets ekonomiska resultat och ställning vid rätt tidpunkt. Vad som är den rätta tidpunkten, bestäms av vem som vill ha informationen eftersom olika intressenter har olika behov.

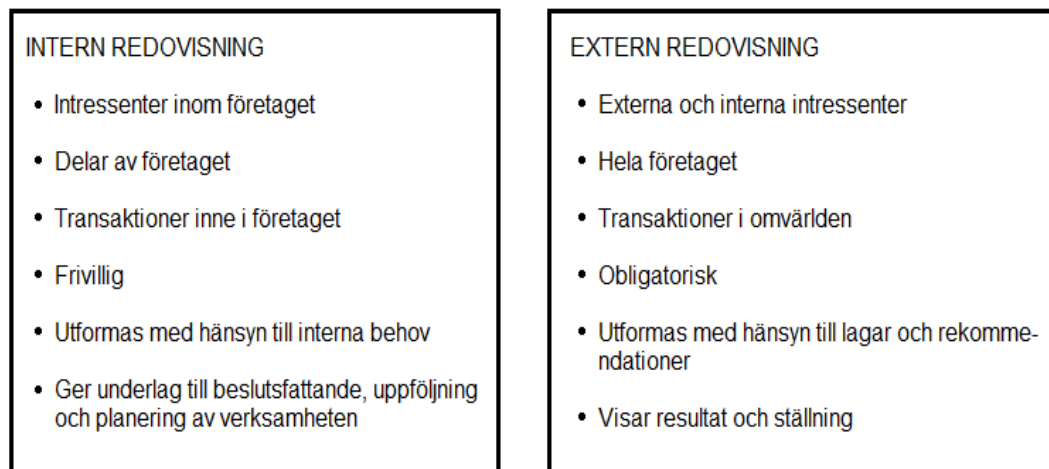
Den externa redovisningen syftar till att ge information om en viss period eller tidpunkt till intressenterna utanför företaget. Den externa redovisningen styrs av lagar rekommendationer och anvisningar. Det här betyder att företaget måste skapa ett resultat och balansräkning för periodens sista dag och i vissa fall en kassaflödesanalys som visar periodens ut- och inbetalningar. Det finns inte några krav på, att man måste göra dessa saker specifikt för varje avdelning eller enhet

utan man kräver endast att man gör det för hela företaget. Det här betyder att den externa redovisningen är ett sätt att se på hela företags verksamhet. De intressenter som företaget kan ha är samhället som är intresserade av till exempel hur mycket skatt företaget kan betala. Ägarna är intresserade av vinsten och risken på det investerade kapitalen. Lånegivarna är intresserade av hur företaget kommer att klara av sina amorteringar och räntebetalningar.

I skatterättsliga lagar och förordningar bestäms vilka uppgifter som skall lämnas in i olika slag av deklARATIONER för att beskattningen av företaget och företags anställda skall ske på ett korrekt sätt. Innehållet i den externa redovisningen bestäms också av olika organisationer. Bokföringsnämnden har ett stort inflytande. Deras anvisningar utgör stommen för det som kallas god redovisningssed.

Externa redovisningen ger inte enbart information åt externa intressenter också de som arbetar inom företaget kan ha nytta av informationen som framkommer ur den externa redovisningen. Interna intressenter som till exempel företagsledningen, resultatansvariga, avdelningschefer och projektchefer har ofta ett behov av att få ännu mera information. Den information som de interna intressenterna vill ha är mera detaljerad än den som framkommer ur den externa redovisningen. Därför har många företag intern redovisning vars syfte är att skapa information för interna intressenter. Det finns inte några bestämmelser över hur den interna redovisningen skall vara uppbyggd den formas enligt de behov av information som man har inom företaget. (Ax, Johansson, Kullvén 2005)

Följande figur sammanfattar skillnaden mellan intern och extern redovisning.

Figur 4. Jämförelse mellan intern och extern redovisning (Ax, Johansson, Kullvén 2005)

4.2 Näringsindelningens fördelning

Statistikcentralen har gjort en näringsindelning där man klassificerar alla branscher och arbetsområden som finns i Finland i olika grupper. Till näringsindelning nummer 6920 hör följande områden redovisning, bokföring, revision och skatterådgivning. Den här näringsindelningssklassen kan kallas ekonomiförvaltning. Man kan sedan dela in näringsdelen i tre underklasser. Den första klassen är bokföring och bokslutstjänster. Till gruppen hör upprättande av bokföring och bokslut, löneräkning, skattekalculer samt behandling av olika reskontran. Bokföringsbyråerna har de senaste åren mera börjat koncentrera sig på att ta hand om bokföringen medan det har kommit nya företag som har hand om reskontran. Den andra klassen är revisionstjänster. Till den klassen hör granskning av bokföringen, boksluten, förvaltningen samt fastställande av de rapporter som lagen kräver. Den tredje klassen är övriga redovisningstjänster som i princip omfattar alla andra redovisningstjänster man uträttar åt företag och fysiska personer. (Metsä-Tokila 2011) (Statistikcentralen 2008, : <URL: http://stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/69201_sv.html>)

2009	Arbetsplatser	%-andel	Personal	%-andel	Omsättning 1 000 €	%-andel
69201 Bokföring- och boksluttjänster	4 429	88,2	11 577	79,5	763 541	67,8
69202 Revisionstjänster	523	10,4	2 829	19,4	349 041	31,0
69209 Andra redovisningstjänster	68	1,4	148	1,1	13 170	1,2
Totalt	5 020	100	14 554	100	1 125 752	100

Figur 5. Ekonomiförvaltningstjänsternas arbetsplatser, personal och omsättning år 2009. (Metsä-Tokila 2011). Tabellen är översatt från finska.

År 2009 var ekonomiförvaltningstjänsternas hela omsättning drygt en miljard euro. Totalt fanns det 5020 arbetsplatser och den totala personalen uppgick till 14 554.

Från tabellen kan man se, att nästan nio tiondedelar av ekonomiförvaltningens arbetsställen finns inom bokföring och boksluttjänster. Av personalen finns ungefär fyra femtedelar inom samma sektor. Bokföring och boksluttjänsternas omsättning är cirka två tredjedelar av hela ekonomiförvaltningens omsättning. Revisionstjänsterna utgör ungefär en tiondedel av arbetsställen. Av personalen finns en femtedel inom den här sektorn och omsättningen är lite mindre än en tredjedel av hela ekonomiförvaltningens omsättning. Inom de övriga redovisningstjänsterna finns ungefär 1 procent av arbetsställen och arbetarna. Omsättningen är också ungefär lika stor alltså cirka 1 procent. (Metsä-Tokila 2011)

4.3 Ekonomiförvaltningens framtidsutsikter

Ekonomiförvaltningstjänster är en del av ett större koncept som omfattar hela affärslivet. I västländerna har näringsgrenen haft en växande trend redan i trettio årtionden och man räknar med att tillväxten kommer att fortsätta de inkommande åren. Inom affärslivet har ett behov av kunskapsintensiva tjänster växt fram. Med kunskapsintensiva tjänster syftar man på tjänster där företag erbjuder andra företag tjänster där expertiskunnande har en mycket stor roll. (Metsä-Tokila 2011)

Förändringar inom ekonomiförvaltning orsakas av lagförändringar och bokföringsbyråernas krav på yrkeskunskap. Branschens starka sidor är, att det

enligt lag krävs att man uppfyller vissa saker och att kundföretagen hela tiden behöver mera tjänster. I framtiden kommer outsourcing av tjänster till bokföringsbyråer att fortsätta. Man förväntar sig också att staten och kommunen kommer att överföra tjänster i allt större grad till bokföringsbyråerna.

Större bokföringsföretag erbjuder sina kunder ett större utbud av tjänster som till exempel räkning av olika datatekniska lösningar. De mindre företagen specialiserar sig på grund av den hårdnande konkurrensen till att erbjuda specifika tjänster eller tjänster inom specifika branscher. Det blir också hela tiden mer och mer vanligt med att man har fjärrklienter vilket underlättas av den moderna datateknologin. (Arbets- och näringsministeriet 2008. <URL:

5 ARBETSMARKANDEN FÖR EKONOMIFÖRVALTARE

Av tradenomerna är 70 % kvinnor och 30 % män. I medeltal har man arbetat 6,6 år. Av de färdigt utbildade tradenomerna har 84,7 % gått utbildningen inom samhällsvetenskap, företagsekonomi och förvaltning. 15 % har gått inom naturvetenskap och 0,3 % har gått utbildningen inom kultur. De arbetsplatser som tradenomerna har ute i arbetslivet är uppdelade inom följande arbetsuppgifter: 3,4 % ledningen, 15,6 % mellanchefer, 43,2 % experter, 36,9 % kontorsuppgifter, experter, 0,4 % företagare och 0,5 % inom andra uppgifter. Medellönen för tradenomerna är 3120 € i månaden. (Tradenomiliitto. <URL:<http://www.tradenomiliitto.fi/liity/35>>)

Tradenomerna placerar sig inom många olika sektorer i arbetslivet. Största delen arbetar inom den privata sektorn. Arbetsuppgifterna är delade enligt följande: 25,5 % ekonomiförvaltning, 15,5 % marknadsföring, 14,9 % informationsbehandling, 7,6 % personalförvaltning, 5,3 % finansiella uppgifter, 2,3 % utbildning och forskning, 29,4 % andra uppgifter. De två största områden som man jobbar inom är teknik samt parti- och detaljhandel. Totalt sysselsätter dessa två branscher cirka 30 % av tradenomerna. (Tradenomiliitto. <URL:<http://www.tradenomiliitto.fi/liity/37>>)

5.1 Arbete inom ekonomiförvaltning

Inom ekonomiförvaltning kan du arbeta på en bokföringsbyrå eller på ekonomiavdelningen inom olika företag i alla möjliga branscher. Ekonomiförvaltningens uppgifter är mångsidiga och de erbjuder olika uppgifter utgående från den utbildning och arbetserfarenhet man har. I småföretag är uppgifterna mera omfattande medan man i större företag har möjligheter att specialisera sig.

De arbetsuppgifter man kan ha är bland annat bokföring, extern redovisning, intern redovisning, betalningsrörelse, löneräkning, budgetering, kostnads kalkylering, beskattning, lagstiftning och finansiering. Behandling av finansiell data, presentation och överföring sköts med hjälp av informationsteknik.

Arbetsuppgifterna kan också innehålla kundbetjäning och upprätthållning av kontakter med kunder.

Inom ekonomiförvaltning måste man förutom att man har en bra och uppdaterad yrkeskunskap, också klara av att hantera olika dataprogram, samt att vara noggrann och ansvarsfull. Samarbets-, kundbetjänings- och förhandlingsförmåga är också viktiga egenskaper. Försäljnings och konsulteringskunskaper har man nytta av. Språkkunskaper och kulturkännedom är också viktiga saker på grund av internationaliseringen.

Om man arbetar som förman eller i ledningen är det mest väsentligaste verksamhetsledning, planering, uppföljning och utveckling. Det är viktigt att organisera det egna ansvarsområdet så bra som möjligt enligt de mål man har satt upp. Största delen av jobbet går ut på att ta beslut, bereda beslut, upplysning och förrättning samt övervakning. Motivering av personalen är också viktigt. (Arbets-

och näringsministeriet 2008.
<URL:http://www.ammattinetti.fi/web/guest/alat;jsessionid=833E49271F647213C17745744EF9E320?p_p_id=akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI&p_p_action=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column2&p_p_col_count=1&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_command=detailView&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_alaId=19&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_subAlaId=19.2>)

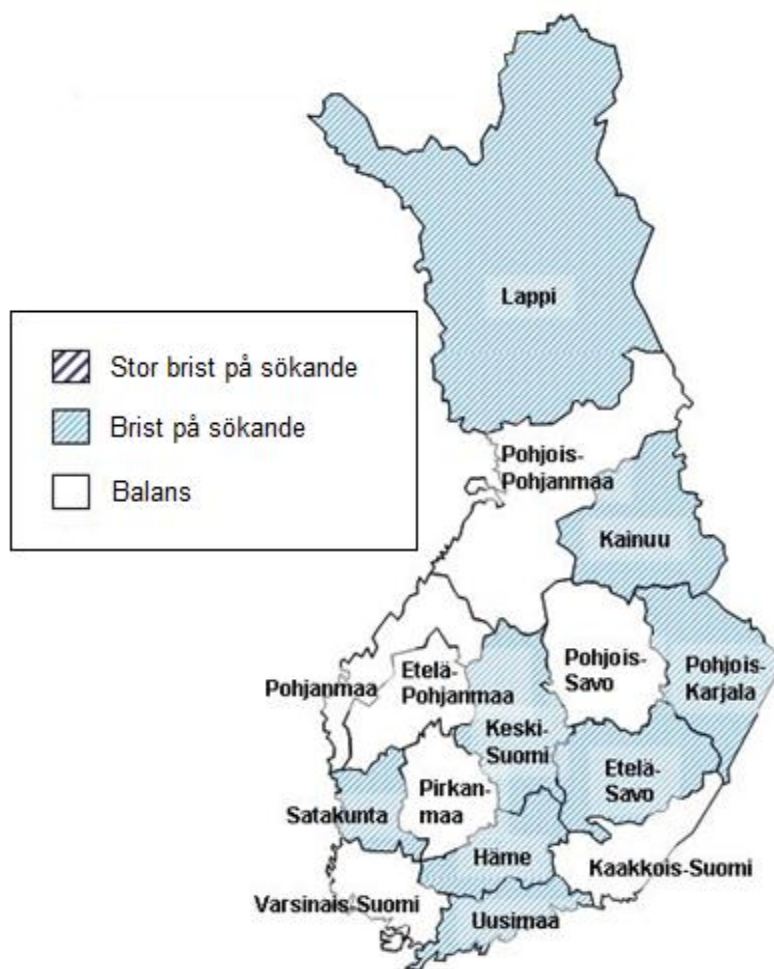
5.2 Ekonomiförvaltningens arbetsmarknad

Figur 6. Personalmängdens utveckling inom ekonomiförvaltningstjänsterna åren 2006-2009. (Metsä-Tokila 2011) Tabellen är översatt från finska.

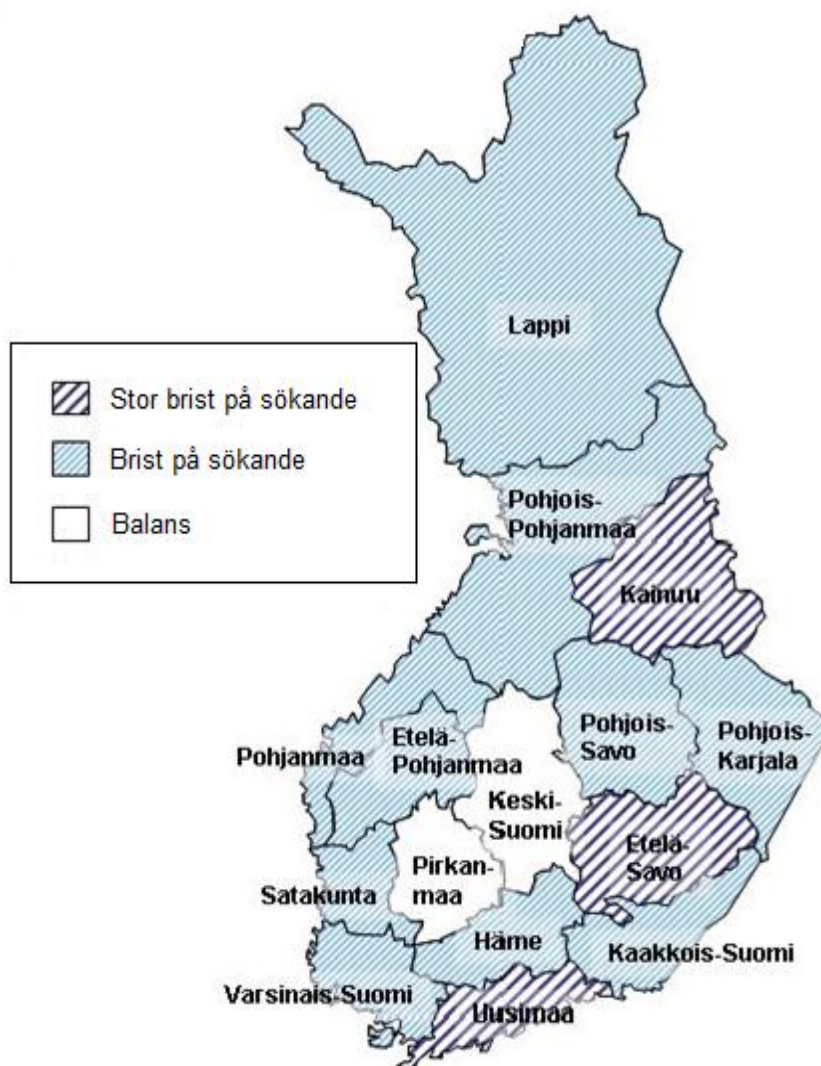
Figuren visar hur personalmängden inom ekonomiförvaltningens näringsgren har ökat under åren 2006 till 2009. Under de här fyra åren har personalmängden ökat med 2295 vilket är 16 %. Hela näringsgrenen har växt med en jämn takt under de här åren. Inom bokföring och bokslutstjänster har personalmängden ökat med 1734 under de här fyra åren. Det betyder att den procentuella ökningen har varit 15. Revisionstjänsterna har ökat personalmängden med 496. Den procentuella ökningen är störst med hela 18 procent på fyra år. Även om näringsgrenen har haft en ökande trend om man räknar med anställda, har man en mycket lägre procentuell ökning än vad man hade för 10 till 20 år sedan. Under åren 1993 till 2003 växte personalmängden inom näringsgrenen med hela 69 %. (Metsä-Tokila 2011)

Inom ekonomiförvaltning jobbar man oftast med följande titlar: bokförare, revisor, löneräknare, assistant controller, kostnadskalkylerare. Nedanstående figurer visar behovet av kunniga personer inom olika områden i Finland.

Figur 7. Bild över behov av assistant controllers och kostnadskalkylerare våren 2011 i Finland. (Metsä-Tokila 2011)

Bilden visar det regionala behovet av Assistant controllers och kostnadskalkylerare. De vita områdena på bilden visar att regionen har en balans mellan efterfrågan och behov. De ljusblåa områdena visar att det finns brist på arbetstagare inom branschen i regionen. I Österbotten har vi som figuren visar en bra balans på efterfrågan och utbudet

Figur 8. Bild över behov av bokförare och löneräknare i Finland våren 2011. (Metsä-Tokila 2011)

Ovanstående bild visar behovet av bokförare och löneräknare inom olika regioner i Finland. De vita områdena betyder, att man inom regionen har balans på efterfrågan och utbudet. De ljusblåa områdena visar att det finns efterfrågan på arbetstagare inom branschen i regionen. De mörkblåa områdena visar att det finns en stor brist på arbetstagare inom branschen i regionen. I österbotten har vi ett underskott på bokförare och löneräknare. Som man kan se från figuren finns det efterfrågan på ekonomiförvaltare i Finland. Det finns en viss skillnad regionalt sätt och beroende på vilket intresseområde man har. Figuren visar också att det

inte finns en enda region där man skulle ha för många ekonomiförvaltare per arbetsplats.

Åldringen av arbetskraften är ett problem som berör flera branscher i Finland de inkommande åren. Inom ekonomiförvaltningen är dock problemet inte lika stort som det är inom andra branscher. Till ekonomiförvaltningsbranschen har det kommit till mer yngre anställda än vad det har gjort inom andra branscher. Ungefär 38 % av de som arbetar inom ekonomiförvaltningsbranschen är över 45 år. En av de mest centrala punkterna som har använts för att locka mera yngre personal till branschen har varit att de som jobbar inom branschen kommer snart att gå i pension. Problemet med att locka till sig personal har dock varit att man behöver en bra utbildning och måste även ha förståelse för branschen för att kunna jobba inom den. Bokföringsbyråerna kan vara mycket olika så det är inte alltid sagt att en person som passar bra för en viss bokföringsbyrå skulle passa in i en annan bokföringsbyrå. (Metsä-Tokila 2011) (Rytsy 2012)

5.3 Jobb finns inom ekonomiförvaltning

Inom många branscher har arbetsplatserna minskat under de senaste åren på grund av den ekonomiska recessionen. Inom ekonomiförvaltningsbranschen har man inte haft problem med att arbetsplatserna skulle ha minskat. Den ekonomiska recessionen kan tvärtomot ha en positiv ökning på arbetsplatserna inom ekonomiförvaltning. Hur det än skulle gå för företaget måste man ändå uppfylla de lagstadgade bokföringsåtgärder som ett företag har, dessutom skall lönerna räknas och betalas. Därmed finns det alltid behov av kunniga inom ekonomiförvaltning. Recessionen gör att företagen allt mera koncentrerar sig på, att se till att man klarar av sina betalningar och att man får in de pengar man skall ha av kunderna. Det kan hända att företagen bestämmer sig för att koncentrera sig på kärnkompetensen inom företaget. Det betyder att man outsourcar företagets ekonomiförvaltning vilket betyder att ekonomiförvaltningsarbetet flyttas till ett annat företag.

I dagsläget finns det ett stort behov av kunniga bokförare och löneräknare på arbetsmarknaden. Uppgifterna inom ekonomiförvaltning kan vara svåra men det finns goda möjligheter att få jobb och att göra karriär. Det är inte alls ovanligt att man stiger från bokförare till ekonomichef. (Yrittäjälinja 2009. <URL:<http://www.yrittajalinja.fi/uutiset.html?122>>)

Personal	2006	2009	Förändring	Förändring-%
Nylands ELY-central	4 795	5 795	1 000	17,3
Egentliga Finlands ELY-central	1 073	1 128	55	4,9
Satakunda ELY-central	412	424	12	2,8
Tavastehus ELY-central	734	838	104	12,4
Birkaland ELY-central	1 172	1 500	328	21,9
Sydöstra Finlands ELY-central	526	694	168	24,2
Södra Savolax ELY-central	288	341	53	15,5
Norra Savolax ELY-central	397	493	96	19,5
Norra Karelen ELY-central	237	272	35	12,9
Mellersta Finlands ELY-central	475	644	169	26,2
Södra Österbottens ELY-central	456	495	39	7,9
Österbottens ELY-central	560	596	36	6,0
Norra Österbottens ELY-central	630	719	89	12,4
Kajanalands ELY-central	122	144	22	15,3
Lapplands ELY-central	305	384	79	20,6
Ålands ELY-central	76	88	12	13,6
	12 258	14 555	2 297	15,8

Tabell 9. Personalmängdens förändring inom ekonomiförvaltningstjänster (bokföring- och redovisningstjänster totalt) från år 2006 till 2009 enligt ELY-centralen. (Metsä-Tokila 2011). Tabellen är översatt från finska.

Tabellen ovanför visar förändringarna i personalmängden enligt ELY-centralen i Finland. Tabellen visar alltså antalet personer som arbetar inom ekonomiförvaltnings näringsgren med bokföring och revision. I tabellen ser vi

antalet anställda år 2006 och 2009 samt den totala förändringen i antal och procent. Från tabellen kan man se att Nyland med sina 5795 anställda har flest arbetsplatser. Förutom Nyland finns det två olika områden nämligen Egentliga Finland och Birkaland som det finns över 1000 anställda. Österbotten har 596 anställda inom den här näringsgrenen.

Om man ser till förändringen i mängden arbetsplatser, har Nyland haft den överlägset största ökningen med totalt 1000 personer. Mellersta Finland och Sydöstra Finland har haft den största procentuella ökningen med 26,2 % och 24,2 %. I österbotten har ökningen varit en av de minsta i hela landet. Under de tre åren har personalen ökat med 36 och den procentuella förändringen har varit 6,0 %.

Om man ser på hela landets statistik har det totala antalet anställda ökat från att ha varit 12 258 år 2006 till 14 555 år 2009. Det här betyder att ökningen har varit 2297 eller 15,8 % på tre år. Man kan också konstatera att alla områden i Finland har ökat sin personalmängd. Vilket betyder att det hela tiden behövs mer och mer folk som jobbar inom ekonomiförvaltning. (Metsä-Tokila 2011)

Bokföringsbyråerna är i stort behov av att anställa yrkeskunniga bokförare. På samma gång råder det brist på arbetskraft inom branschen. Så som det ser ut nu, måste man ibland tacka nej till nya kunder eftersom man inte har personal så det räcker till. Ett problem är också att bokföringsbranschen samt titeln bokförare inte är speciellt trendig och därmed väljer de unga i stället andra arbetsplatser. Största behovet av bokförare har man i huvudstadsregionen. Man uppskattar att det skulle behövas ungefär tusen personer i hela landet för att man skulle kunna täcka den nivå som krävs i dagsläget. Om man tänker att det för några år sedan arbetade 11 500 personer inom branschen och bristen är nu uppe i tusen personer så är det procentuellt ganska stor klyfta som man borde uppfylla. (FNB 2011)

5.4 Anställning av tradenomer och deras kunskaper

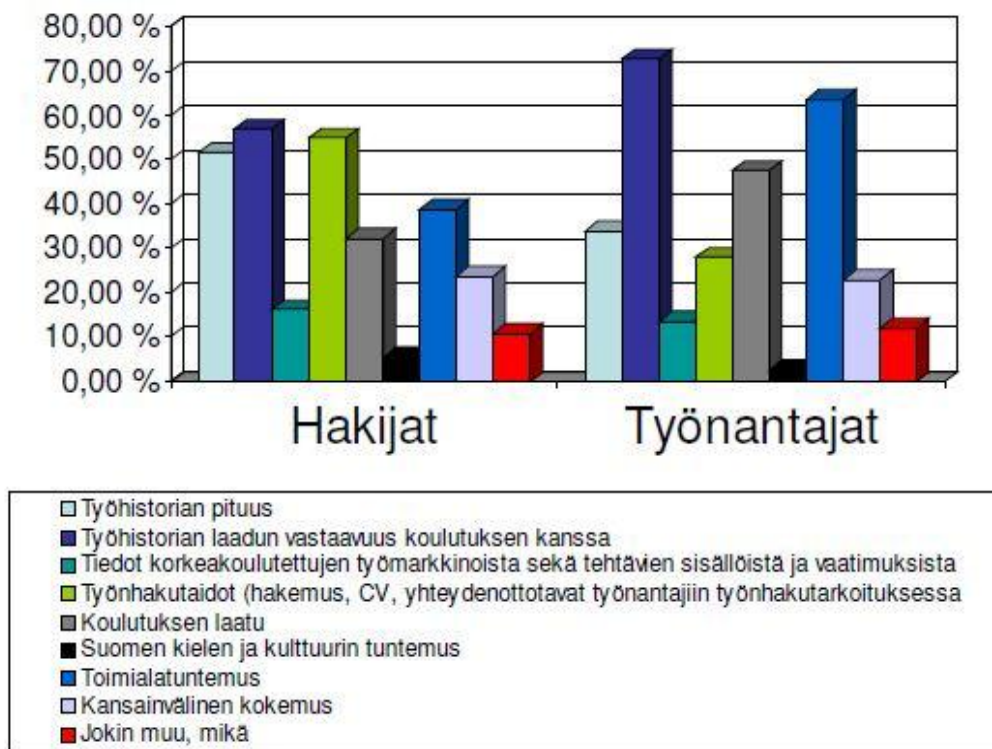
Det är omöjligt att säga några egenskaper som skulle ge en person jobb direkt. De egenskaper som man söker kan vara mycket varierande beroende på uppgift, företag och företagets placering. Arbetsgivarens största krav är för det mesta att

hitta en person som passar bra in i uppgiften och är annars en bra typ. Om man gör en lista över de egenskaper som man ofta kan se i arbetsplatsannonserna kan den se ut på följande sätt:

- språkkunskaper (skriftligt och muntligt)
- kommunikationskunskaper
- samarbetsförmåga
- vilja och kunskap att lära sig nya saker
- flexibilitet
- förmåga att lösa problem
- datakunskaper
- organiseringsförmåga
- initiativförmåga
- kundorientering
- förmåga att arbeta individuellt och i grupp
- arbetserfarenhet från branschen

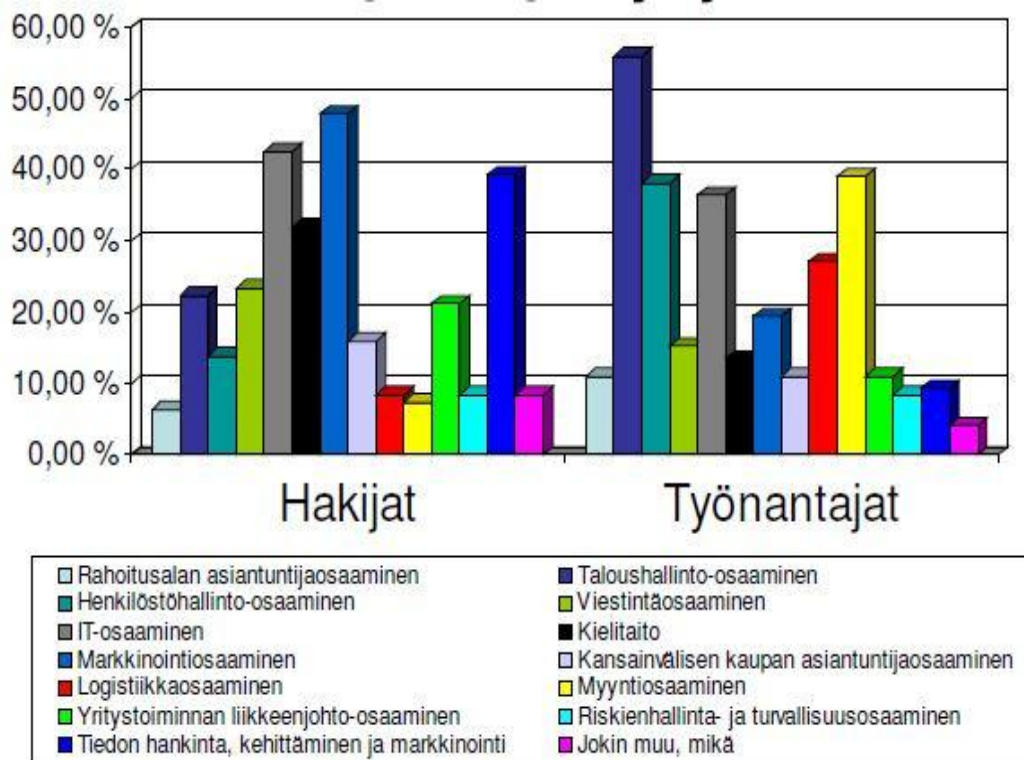
Inom bokföringsyrket uppskattar man arbetstagare som har bra kunskap inom ekonomiförvaltning samt personer med goda sociala kunskaper. Inom företag uppskattar man personer som kan hantera stora informationsmängder i excel. Dessutom är språkkunskaper en väldigt viktigt egenskap.

(Työelämään. <URL: <http://www.tyoelamaan.fi/fi-FI/tyonhaku/>>) (Rytsy 2012)

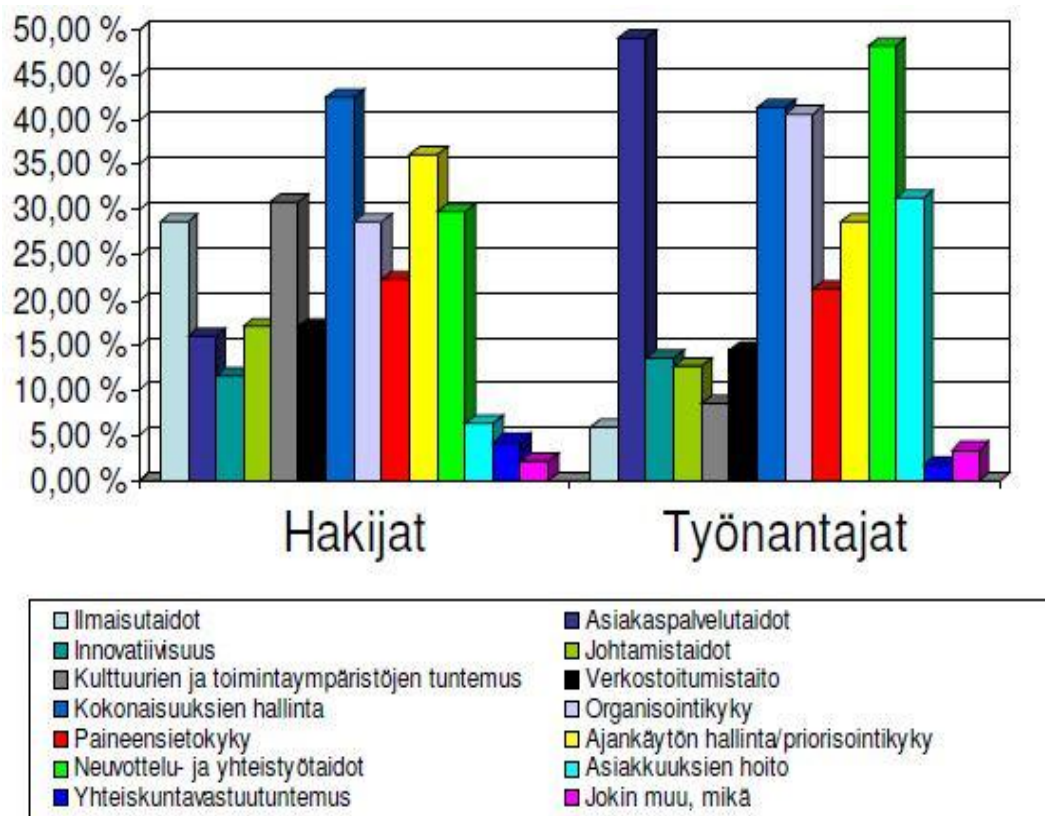
Figur 10. Saker som inverkar på sysselsättningen. (Huovinen, Hietala, Välivehmas 2008, <URL:http://www.mol.fi/toimistot/helsinki/kluuvi/Tutkimuksia/tradenomselvitys_012008_Kluuvi_HY_kauppakamari.pdf>)

Figuren visar vilka saker som påverkar anställningen av tradenomerna. Arbetsgivarna uppskattar mest att man har arbetserfarenhet som motsvarar utbildningen, 73 % av arbetsgivarna anser att det här är viktigt då man söker jobb. Arbetsgivarna uppskattar också att man har kännedom om branschen (64 %) samt utbildningens kvalité (47 %). Arbetssökande tradenomerna anser också att det är viktigast att arbetserfarenheten motsvarar utbildningen (57 %). Två andra saker som arbetssökanden tycker är viktigt är kunskaper i arbetssökning (55 %) och mängden arbetserfarenhet (53 %). Saker som både arbetsgivarna och arbetssökanden anser vara mindre betydelsefulla då man söker jobb som tradenom är kunskap om finska språket och kulturen samt kunskaper om högutbildades arbetsmarknad, uppgifter och krav.

Figur 11. Utbudet och efterfrågan på kunskaper inom olika områden. (Huovinen, Hietala, Välivehmas 2008, <URL:http://www.mol.fi/toimistot/helsinki/kluuvi/Tutkimuksia/tradenomselfvitys_012008_Kluuvi_HY_kauppakamari.pdf>)

Figuren visar vilka kunskaper arbets sökande tradenomer anser sig ha lärt sig mest av inom utbildningen. Ur arbetsgivarnas synvinkel visar figuren vilka kunskaper man anser sig kunna dra mest nytta av ur utbildningen. Av de arbets sökande anser 48 % att deras marknadsföringskunskaper har förbättrats tack vare utbildningen. 43 % anser att informationsbehandlingskunskaperna förbättrats och 39 % tyckte att man blivit bättre på informationssamling, utveckling och marknadsföring. Av arbetsgivarna anser 56 % att man kan utnyttja tradenomernas kunskaper inom ekonomiförvaltning, Arbetsgivarna anser också att tradenomernas kunskaper kan utnyttjas i försäljning (39 %), personalförvaltning (38 %) och informationsbehandling (36 %).

Figur 12. Utbudet och efterfrågan på individuella kunskaper. (Huovinen, Hietala, Välivehmas 2008, <URL:http://www.mol.fi/toimistot/helsinki/kluuvi/Tutkimuksia/tradenomselvitys_012008_Kluuvi_HY_kauppakamari.pdf>)

Figuren visar vilka kunskaper arbetssökande tradenomer anser sig ha blivit bättre på under tradenomutbildningen. Ur arbetsgivarnas synvinkel visar figuren vilka kunskaper som arbetsgivarna tycker att är viktigast att ha. Av arbetssökanden anser 43 % att utbildningen har utvecklat dem i hantering av helheter. 36 % tycker att de har blivit bättre på tidsanvändning och prioritering. Uttrycksförmåga, att känna kulturer och hur de fungerar, organisationsförmåga samt förhandlings och samarbetsförmåga anser sig ungefär 30 % ha blivit bättre på. Av arbetsgivarna tycker 49 % att kundbetjäkningsförmåga är viktigt. 48 % anser att förhandling och samarbetsförmåga är viktigt. Andra saker som arbetsgivarna prioriterar är hantering av helheter 42 % och organisationsförmåga 41 %.

6 METODIK

Som undersökningsmetod hade jag två olika alternativ, nämligen någon typ av enkät eller intervjuer. Jag valde att göra min undersökning via intervjuer, för att få en djupare inblick i ämnet. Som intervjuobjekt valde jag bokföringsbyråer i Vasa med omnejd.

6.1 Val av metod

Jag har valt att göra min undersökning via intervjuer. Fördelen med intervjuerna är att de är mycket flexibla. Flexibiliteten gör att man kan följa upp svaren med följdfrågor och svaren kan därför fördjupas. Det här är inte möjligt ifall man gör en enkät. Då man gör en intervju kan man också få fram information från tonfall och ansiktsuttryck som man inte skulle få ifall man gjorde en enkät.

När man gör frågorna till intervjun, bör man tänka på att man inte har några ledande frågor, att man tar en fråga i taget och att man inte har outtalade förutsättningar. Ordningföljden på frågorna är också viktiga så att man får ett klart sammanhang och en bra kontakt med den intervjuade. Dokumenteringen av svaren är också viktiga, ett bra sätt att dokumentera svaren är en ljudbandspelar. (Bell, 2006)

6.2 Tillvägagångssätt

Efter att ha skrivit teoridelen klar, kontaktade jag en annan studerande på Vasa Yrkehögskola som gör sitt slutarbete om var de färdig utbildade ekonomiförvaltarna har fått jobb. Utöver hennes resultat så har jag valt ut 5 olika bokföringsbyråer i Vasa med omnejd. De företag som blev valda var sådana som antingen har haft eller fortfarande har ekonomiförvaltare från Vasa Yrkehögskola anställda hos sig. Jag kontaktade sedan dessa bokföringsbyråer och bad om att få

göra en intervju med dem angående deras synpunkter på de ekonomiförvaltare som de har anställt.

I Intervjuerna använde jag mig av strukturerade frågor. Totalt hade jag tolv frågor, varav en fråga hade elva korta tilläggsfrågor. Frågorna som använts för intervjuerna finns som bilaga till arbetet.

7 RESULTAT AV INTERVJUERNA

Jag kontaktade fem bokföringsbyråer i Vasa med omnejd. De bokföringsbyråer som jag kontaktade var AB Bäck & Vilén Oy, Bokföringsbyrå Wasa Tilit Ab, Oy Toimialakirjanpito Branschbokföring Ab, Ab Norlic Oy och Certia. Förutom dessa fem företag kontaktade jag två andra bokföringsbyråer som tackade nej till intervjuerna på grund av tidsbrist.

Personerna som jag intervjuade var Per Vilén, som är Vd och delägare i AB Bäck & Vilén Oy, Johan Neovius Vd och styrelsemedlem vid Bokföringsbyrå Wasa Tilit Ab, Joakim Rosenberg som är revisor på Oy Toimialakirjanpito Branschbokföring Ab, Göta Franz som är bokföringsansvarig på Ab Norlic Oy i Korsholm och Carina Sjöroos som är teamleader och kundservicechef på Certia.

7.1 Fråga 1. Kort beskrivning av företagen

Första frågan var att beskriva företaget och dess verksamhet i korthet. Bäck & Vilén är en bokföringsbyrå i Vasa med ungefär 700 kunder. Företaget grundades 1989 och erbjuder sina kunder de flesta redovisnings- och administrationstjänster, som ett företag kan tänkas behöva. Wasa Tilit är en bokföringsbyrå i Vasa som sköter alla de ekonomiska funktioner som företagen kan tänkas behöva. Företaget grundades via en sammanslagning av 3 olika företag år 2001. Branschbokföring är en bokföringsbyrå i Vasa som är specialiserade på att sköta om apotekens bokföring. Företaget sköter för tillfället om cirka 200 apoteks bokföring. Norlic är en bokföringsbyrå, som har elva kontor i Österbotten och ungefär 100 anställda. Vid Korsholms kontor jobbar tolv personer. Certia är ett företag i Vasa med sidokontor i Joensuu och Helsingfors som erbjuder ekonomi- och personalförvaltning åt de finländska universiteten. Företaget har grundats 2008 och har ungefär 160 anställda.

7.2 Fråga 2. Rekrytering av personal

Andra frågan var hur man går tillväga då man rekryterar ny personal. Alla fem intervjuade svarade, att de anställer folk som varit där på praktik eller sommarjobb tidigare. Alla fem sade också att de frågar runt bland anställda och bekanta ifall de känner till någon person som skulle kunna vara intresserad av jobbet. Certia har på sin hemsida uppgifter om lediga platser som används för rekrytering. Annonsering i tidningarna var inte så populärt bland företagen. Tre företag sade, att de använder annonsering i tidningarna som en lösning ifall de inte hittar någon lämplig människa via kontakter.

7.3 Fråga 3. Kompetent personal

Den tredje frågan handlade om ifall det är enkelt eller svårt att hitta kompetent personal. Alla fem tycker att det är svårt att hitta kompetent personal. En respondent anser, att ett bra sätt att hitta kompetent personal är att skola upp nya människor i stället för att ta av andra. En respondent tycker att bokförare är svårt att få tag på men att i värsta fall kan man köpa över dem från andra företag med hjälp av lön, han anser också att löneräknare är väldigt svårt att få tag på eftersom det finns väldigt få människor som har kunskap inom den branschen. En respondent säger att största delen av bokförare redan har jobb och därför är det svårt att hitta kompetent personal. En respondent tycker att det finns arbetskraft att få, men att det är svårare att hitta just den rätta personen som passar in i företaget och gruppen.

7.4 Fråga 4. Skolningstid för nyanställda

Den fjärde frågan var hur mycket tid det går åt att skola upp nyanställda. En av de intervjuade tycker att det här är ett stort problem. Han anser att i princip så behöver nyanställda personer hela första året daglig handledning. Det här leder till att de andra arbetarna måste sätta ner många arbetstimmar på att lära den nya

vilket betyder att man inte kan anställa många personer på en gång eftersom man inte har resurser att skola upp dem. En annan respondent säger att det beror mycket på personen hur länge det tar att skola upp en nyanställd. Han anser att det tar ungefär 2 år innan personen ifråga klarar av att sköta hela processen från början till slut. En respondent anser att det tar ungefär två till tre år att skola upp en bokförare. Men att lära sig göra månads bokföring tar ungefär två till tre månader. Enligt honom lär sig löneräknarna sitt jobb på ungefär ett halvt år. Han anser även, att det är bättre att ta in helt nya personer än att man rekryterar av andra eftersom det ända man förlorar på att man skolar upp nyanställda är den egna arbetstiden men då vet man att personen lär sig göra jobbet på rätt sätt. Han säger också, att ifall man tar en person på praktik i fyra månader och sedan anställer dem med en provotid på fyra månader så har man totalt åtta månader på sig att lära känna personen och se ifall denne klarar av jobbet. En av de intervjuade säger att det tar många år att skola upp nyanställda och mycket arbetstid av de andra anställda. En respondent säger att det tar en hel del tid att skola upp nyanställda. Han påpekar att skolningstiden beror på arbetsuppgifterna. Oftast så börjar de nyanställda med lättare uppgifter och går sedan över till svårare. De uppgifter nyanställda börjar med tar några veckor att lära sig.

7.5 Fråga 5. Viktiga personlighetsegenskaper inom bokföringsyrket

Viktiga personlighetsegenskaper inom bokföringsyrket
■ Sociala kunskaper
■ Noggrannhet
■ Snabbhet
■ Självdisciplin
■ Självständighet
■ Ödmjukhet
■ Vilja
■ Förmåga att tåla stress
■ Rätt attityd
■ Flexibel

Tabell 13. Viktiga personlighetsegenskaper inom bokföringsyrket

Den femte frågan handlade om vilka egenskaper som de intervjuade anser att är viktiga inom bokföringsyrket. Alla fem intervjuade tycker att den sociala biten är viktig inom bokföringsyrket. Man skall kunna arbeta tillsammans med många olika typer av människor. Sen är det också viktigt att man klarar av att ha en bra kontakt med kunden för att förstå deras behov och intressen. En annan sak som alla intervjuade också nämnde var noggrannhet. Inom bokföringsyrket är det mycket viktigt att man gör sina uppgifter noggrant. En respondent anser att människor som till sitt sätt är noggranna ofta söker sig till bokföringsyrken. En av de intervjuade tycker att snabbhet är en viktig egenskap inom bokföringsyrket. En respondent säger att självständighet och självdisciplin är viktiga egenskaper inom deras företag, eftersom de ger mycket ansvar åt sina anställda. En av de

intervjuade påpekar, att en mycket viktig egenskap inom alla yrken är att man har den rätta attityden för jobbet. Man skall ha vilja att lära sig nya saker. Ifall man har det så lär man sig alltid det nya jobbet. Han säger också att man skall vara flexibel, eftersom det vissa tider av året kan finnas mycket jobb och ibland så är det lugnt. Det här leder till att man ibland måste jobba mera än vanligt och med högre intensitet medan man ibland kan ta det lite lugnare.

7.6 Fråga 6. Grundkunskaper

Sjätte frågan var ifall man tycker att tradenomerna har grundkunskaperna för att arbeta som bokförare. Alla fem som intervjuades var överens om att tradenomerna har kunskapen som gör att de kan arbeta som bokförare. De menar att tradenomerna har grundkunskaperna i ämnet. Tre av de intervjuade är inne på samma linje om att man i skolan lär sig grunderna och på själva arbetsplatsen lär man sig sedan själva arbetet. En av respondenterna påpekar att det är bra att tradenomerna börjar med att lära sig bokföring på t-konton eftersom man lär sig förstå logiken.

7.7 Fråga 7. Kunskaper inom olika ämnen

Den sjunde frågan var en fråga som handlade om vad arbetsgivarna tycker om tradenomernas kunskaper i olika ämnen. Ämnen som togs upp var kunskaper i affärslivet, språk, adb, bokföringsregler, moms, resultatregleringar, periodiseringar, löneräkning, bokslut, skatt, intern redovisning och revision.

Tradenomernas kunskaper	
Bra kunskaper i	
■	Språk
■	Adb
Ok kunskaper i	
■	Bokföringsregler
■	Moms
■	Resultatregleringar
■	Periodiseringar
■	Löneräkning
■	Bokslut
■	Skatt
■	Intern redovisning
Dåliga kunskaper i	
■	Affärslivet
■	Revision

Tabell 14. Tradenomernas kunskaper

Affärslivskunskaper ansåg arbetsgivarna att tradenomerna inte har några stora kunskaper inom. Två respondenter säger att det är helt förståeligt att de nyblivna tradenomerna inte har så stora kunskaper av affärslivet eftersom de har lite arbetserfarenhet.

På frågan om språkkunskaper var det delade svar. En respondent tycker att språkkunskaperna är väldigt individuella. Två respondenter anser att tradenomernas språkkunskaper är helt okej eller bra medan två tycker att tradenomernas språkkunskaper är riktigt bra.

Adb-kunskaper ansåg alla arbetsgivare att var väldigt bra hos tradenomerna. Två av de intervjuade säger att tradenomerna lär sig de nya programmen väldigt fort och att man har en stor fördel mot de äldre arbetarna eftersom de ofta har svårare att lära sig nya adb-program. En respondent påpekar att yngre personer ofta har problem med att förstå vad man kan och får göra på en arbetsdator. Med det menar han att datorerna ofta innehåller viktigt material och att det absolut inte får finnas några virus eller andra skadliga program som kan förstöra eller ändra på materialet som finns sparat.

På frågan om kunskaperna om bokföringsregler så var alla arbetsgivare inne på ganska samma linje. Man tycker att tradenomerna har bra grundkunskaper inom ämnet men att de fortfarande har mycket att lära sig. En av de intervjuade säger, att man lär sig reglerna på jobbet och dessutom så har man interna regler som man inte kan förvänta sig att någon utomstående skall kunna.

Två av de intervjuade säger att tradenomerna vet vad moms är, men att de inte kan mer om det. Två respondenter tycker att grundkunskaperna finns men att de fortfarande finns mycket att lära sig.

På frågan om kunskaperna i resultatregleringar och periodiseringar säger en respondent att man vet att de skall göras men man kan inte göra det. Dessutom anser han att man ofta uppfattar dem som jobbiga att göra. En respondent säger att resultatregleringar och periodiseringar är speciella och att de kräver praktiskt erfarenhet innan man klarar av dem. Han tycker att tradenomerna vet att de skall göras men på grund av att de inte gjort dem i praktiken så klarar de inte av dem. En av de intervjuade tycker att tradenomerna kunde ha bättre kunskaper i resultatregleringar och periodiseringar. Men han påpekar också att utbildningen av ekonomiförvaltare är ganska bred och att man inte kan gå in på alla smådetaljer.

En av de intervjuade säger att tradenomerna har svårt med resultatregleringar och periodiseringar.

På frågan om kunskaper i löneräkning säger två av respondenterna att den är ganska specifik och därmed ganska svår att lära sig. En av de intervjuade anser att löneräkningen är ganska juridisk, och därmed tycker han att ekonomerna ofta har lättare för löneräkning. En respondent tycker att löneräkningen nästan kunde ha en egen inriktning. Han anser att efter att man har lärt sig löneräkningen så tycker man ofta att den är ganska enkel. En annan respondent är också inne på samma linje om att yrkeshögskolorna kunde ha mera kurser i löneräkning eftersom det finns brister på personer som kan löneräkning. En respondent tycker att tradenomernas kunskaper i löneräkning är dåliga. En av de intervjuade tycker att grundkunskaperna är bra och att man har en bra grund att börja skola upp dem via jobb.

En av de intervjuade tycker att tradenomerna kan göra bokslut, men problemet är att de inte förstår vad de har gjort. Han anser att det tar flera år att lära sig varför man måste göra vissa saker. En respondent tycker att boksluten kan vara ganska svåra att förstå i början men att man ofta lär sig efter att man får mera erfarenhet. En respondent anser att man kan principerna men påpekar att det är helt annorlunda att göra bokslut i arbetslivet än i skolan. Han tycker att man har tillräckligt bra grunder för att man skall kunna bli en bra bokförare. En respondent tycker att boksluten innefattar mycket och därför kan man inte göra dem. Han säger att det tar tid att lära sig göra dem.

På frågan om kunskaper i skatt tycker en av de intervjuade att få människor kan skatt och därmed kan inte tradenomerna mycket om skatt. Han anser att skatt är ett ämne, som är mycket abstrakt och att det handlar mera om juridik än redovisning. En respondent tycker att tradenomerna kan tillräckligt om skatt vad som gäller aktiebolag. Enskilda näringsidkare därmed tycker han att man kunde kunna lite bättre men han påpekar också att enskilda näringsidkare har svåra skatter.

Angående kunskaperna inom intern redovisning är det endast en respondent som har en åsikt. Han säger att man har den tekniska kunskapen att göra olika kalkyler men att man inte kan tyda kalkylerna och ta ut information från dem. Alla de andra intervjuade anser att de inte kan uttrycka sin åsikt eftersom de har väldigt lite intern redovisning på deras företag.

På frågan om kunskaper i revision säger en respondent att han tycker att det inte är så viktigt för tradenomerna att kunna revision. En av de intervjuade tror att tradenomerna inte riktigt vet vad revision är.

7.8 Fråga 8. Utbildningen i yrkeshögskolorna

Den åttonde frågan handlade om vilka saker som arbetsgivarna tycker att man kunde lära ut bättre i yrkeshögskolorna. En respondent tycker att man kunde lära eleverna förståelse av bokslut bättre. Han säger att ifall man förstår boksluten så kan man också bokföra. Tre av respondenterna säger att löneräkning är något som man kunde lära ut bättre i yrkeshögskolorna. En av respondenterna säger att det till exempel kunde finnas en möjlighet att ha löneräkning som ett alternativ till biämnestudier. En av de intervjuade säger att det skulle vara mycket viktigt att lära sig SAP-systemet. Eftersom många företag använder sig av programmet så skulle det vara mycket bra att lära sig använda programmet i skolorna.

7.9 Fråga 9. Kursutbudet inom inriktningsalternativet ekonomiförvaltning

Den nionde frågan handlade om kursutbudet för inriktningsalternativet för ekonomiförvaltning i Vasa Yrkeshögskola. Jag visade de intervjuade en bild där det framkommer vilka kurser som man läser. En av de intervjuade säger att rubrikerna på kurserna ser mycket bra ut, men han påpekar att det beror mycket på själva utbildaren hur kursen sedan är uppbyggd. Han säger också att det ofta är så att lärarna själva gått från skolbänken till att vara lärare och det tycker han att är ett problem i hela skolvärlden eftersom lärarna ofta inte har den praktiska

erfarenheten. En respondent tycker att det kunde vara friare att välja kurser. Han säger att man möjligtvis kunde ge eleverna en möjlighet att välja de kurser som de tycker är intressanta. Han säger också att man kunde forska lite i vilka program som företagen använder och sedan sträva till att använda samma program i skolorna. En respondent tycker att man kunde ändra kursen Bokföring och bokslut i olika företagsformer till att gälla endast aktiebolag eftersom han tycker att det är det mest normala. Han säger också att kursen Adb-tillämpningar inom ekonomiförvaltning kunde tas bort, eftersom alla företag använder olika program och att man lär sig de programmen då man börjar jobba. Om kursen Koncernredovisning och finansiering tycker han att man kunde lämna bort koncernredovisningen eftersom den kunskapen inte behövs så ofta. Två av respondenterna tycker att kursutbudet är bra och att de inte har några kommentarer eller förändringsförslag.

7.10 Fråga 10. Rekryteringsbehov

Fråga nummer tio handlade om vilka rekryteringsbehov företaget har de närmaste åren. En av de intervjuade säger att de hela tiden tar in nytt folk. Han säger att bokföringsbranschen växer och behovet av ny personal finns hela tiden. En annan av de intervjuade säger att de under de senaste åren tagit in ungefär en till två personer per år. Han säger också att han väntar på att medelstora företag med en egen ekonomisida där anställda börjar gå i pension möjligtvis kommer att flytta över bokföringen till bokföringsbyråerna. En respondent säger att de nu har två praktikanter och att det borde räcka till den närmaste framtiden. En respondent säger att de inte kan anställa fler personer på grund av utrymmesbrist. En av de intervjuade säger att de hela tiden har behov av ny personal, eftersom man har många unga kvinnor som far på mammaledigheter och äldre anställda går i pension.

7.11 Fråga 11. Utbildningsministeriets nedskärningsförslag

Den elfte frågan handlade om vad de intervjuade anser om utbildningsministeriets förslag om att lägga ned den svenska tradenombildningen i Vasa. I förslaget sägs att det inte får finnas tvåspråkiga skolor och därför flyttas tradenom utbildningen till Novia och södra Finland. Alla fem intervjuade är överens om att det skulle vara idiotiskt att lägga ner den svenskspråkiga utbildningen i Vasa. Eftersom västkusten har många svenskspråkiga invånare och företag anser alla att det måste finnas en tradenombildning för att kunna förse företagens behov på personal. En respondent säger att det är dumt att lägga ner den svenska tradenombildningen i Vasa, eftersom han anser att sysselsättningen för de som gått utbildningen är hög.

7.12 Fråga 12. Nedskärningsförslagets inverkan på företagen

Den tolfte frågan var hur förslaget skulle påverka de intervjuades företag. Alla fem intervjuade var överens om att ifall förslaget skulle gå igenom skulle det påverka deras företag. Alla fem påpekade att de är mycket beroende av svenska tradenomer och ifall utbildningen skulle försvinna så blir det väldigt svårt för företagen att hitta nya anställda.

8 SLUTDISKUSSION

Jag intervjuade fem olika bokföringsbyråer i Vasa med omnejd. Nu när intervjuerna är gjorda, kan jag konstatera att jag fick många bra svar. Alla intervjuade ställde upp med en bra inställning och de ville verkligen ge mig bra svar och på samma gång ge en bild till skolan vad arbetsgivarna har för synpunkter på tradenomerna.

Utgående från intervjuerna kan man konstatera att bokföringsbyråerna oftast anställer människor som de först tar in på praktik eller sommarjobb. Ifall personen sköter sig väl och företaget har ett fortsatt behov av ny personal, så kan det hända att man får en fast anställning eller vikariat. I dagsläget har bokföringsbyråerna svårt att hitta kompetent personal. Speciellt löneräknare finns det stor brist av. Det här betyder att det i framtiden kommer att finnas jobb inom bokföringsyrket för tradenomer som har ekonomiförvaltning som inriktning i vasanejden.

Arbetsgivarna anser att de viktigaste personlighetsegenskaperna för en bokförare är *noggrannhet*, *självdisciplin* och *sociala kunskaper*. Sociala kunskaper är viktiga för att man skall kunna arbeta med alla olika typer av människor. De som tror att bokföring endast är, att man sitter vid en dator och jobbar har helt fel. Bokföringsyrket kräver att man måste vara i kontakt med arbetskompisar samt kunder och därför är den sociala biten mycket viktig. Noggrannhet och självdisciplin var saker som jag själva antog att skulle vara viktiga inom bokföringsyrket men jag hade inte tänkt mig att sociala kunskaper skulle vara så viktiga inom yrket.

Arbetsgivarna ansåg att tradenomerna har grundkunskaperna att arbeta inom bokföringsyrket. Några av arbetsgivarna poängterade att man inom utbildningen av ekonomiförvaltning inte endast kan koncentrera sig på sådana saker och kunskaper som är viktiga inom bokföringsyrket. Eftersom endast en del av ekonomiförvaltarna kommer att jobba inom bokföringsyrket, måste man också koncentrera sig på att lära ut andra saker som är viktiga. Därför kan man inte förvänta sig att ekonomiförvaltarna skulle vara färdiga bokförare efter examen. Jag tycker att det är viktigt att arbetsgivarna förstår att nytexaminerade

tradenomer med ekonomiförvaltning som inriktning inte direkt kan hoppa in i vilken uppgift som helst. Varje arbetsplats är enskild och man måste alltid ge tid till nyanställda så de hinner lära sig.

Arbetsgivarna tycker att tradenomerna har väldigt bra språk och adb-kunskaper. Det här är sådana kunskaper som behövs inom alla yrken och det är väldigt bra att man har bra kunskaper i dessa ämnen. Angående kunskaper som behövs inom bokföringsyrket kan man säga, att alla arbetsgivare var överens om att man har grundkunskaperna. Det här hänger också ihop lite med vad jag tidigare sade om att utbildningen är ganska bred och att man inte endast utbildas för att bli bokförare. Därmed kan man konstatera att man ofta har de grundkunskaperna och rätta tankesättet för att sedan kunna lära sig bokföringsyrket.

Under intervjuerna framkom det ofta att löneräkning är en sådan grej som yrkeshögskolorna kunde lära ut bättre. Arbetsgivarna tycker att det finns ett stort behov av kunniga löneräknare. Eftersom arbetslivet har ett behov av en viss kunskap kunde man i skolorna erbjuda sina elever en möjlighet att lära sig det. Ett förslag kunde vara att man skulle erbjuda eleverna en möjlighet att ha löneräkning som ett alternativ till biämnestudier. Det här skulle vara en bra möjlighet för ekonomiförvaltarna att skaffa sig en kunskap som skulle uppskattas i arbetslivet. Ifall det inte finns en möjlighet att få in tillräckligt med kurser så att man skulle kunna ha det som biämne kunde man i alla fall erbjuda eleverna en möjlighet till att välja fler kurser inom löneräkning.

Under intervjuerna framkom det även att arbetsgivarna tycker att det skulle vara verkligen dåligt ifall den svenskspråkiga utbildningen av tradenomer skulle försvinna från österbotten. Beslutet att flytta utbildningen till Novia och därmed till södra Finland skulle ha en väldigt negativ inverkan på bokföringsbyråerna i Österbotten. Eftersom bokföringsbyråerna redan har vissa problem med att hitta kompetent personal så skulle det bli väldigt svårt för dem att hitta kunniga människor att anställa. Förslaget skulle inte endast påverka bokföringsbyråerna utan alla företag som behöver svenskspråkig personal skulle ha betydligt svårare att hitta kompetent personal.

Jag har själv också gått Vasa Yrkeshögskolans utbildning inom företagsekonomi med ekonomiförvaltning som huvudämne. Jag anser att arbetsgivarna har en relativt bra bild över tradenomutbildningen. Jag tycker att jag genom utbildningen inom ekonomiförvaltning har fått en bred bild över många olika branscher. Det framkom i intervjuerna att arbetsgivarna har förståelse för att ekonomiförvaltning är en bred utbildning som täcker många olika branscher och därmed kan man inte förvänta sig att nyutbildade skall kunna allt om den egna branschen. Den kunskapsnivå som arbetsgivarna ansåg att tradenomerna har anser jag att är ungefär den nivå som jag själv ligger på. Dessutom har jag erfarenhet av att via praktik få ett jobb vilket var det vanligaste sättet att anställa ny personal. Jag kan alltså säga att de åsikter som jag fått fram under intervjuerna stämmer bra in på mig själv.

KÄLLOR

Tryckta arbeten

Ax, Christian & Johansson, Christer & Kullvén Håkan 2005. Den nya ekonomistyrningen. Tredje upplagan. Liber.

Bell, Judith 2006. Introduktion till forskningsmetodik. Fjärde upplagan. Studentlitteratur.

Artiklar

Elina Koskela 2011. Pohjalainen – Liitto vaatii amk-leikkauksia. 2.11.2011

FNB 2011. Vasabladet - Stor brist på revisorer i växande bransch. 17.10.2011

Ari Rytsy 2012. Tilisanomat – Osaajista käydään kisaa. 2/2012.

Elektroniska publikationer

Arbets- och näringsministeriet 2008. Taloushallinto. [online] Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:http://www.ammattinetti.fi/web/guest/alat;jsessionid=833E49271F647213C17745744EF9E320?p_p_id=akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI&p_p_action=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column2&p_p_col_count=1&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_command=detailView&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_alaId=19&_akysearchammattiala_INSTANCE_6tRI_subAlaId=19.2>

Huovinen, Petteri & Hietala, Hanna & Välivehmas Hanna 2008 . Tradenomiosajaan työmarkkinat. Arbets- och näringsministeriet.[online]

Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:http://www.mol.fi/toimistot/helsinki/kluuvi/Tutkimuksia/tradenomselvitys_012008_Kluuvi_HY_kauppakamari.pdf>

Torrkulla, Josefin 2011. Vasabladet – Vasa Yrkeshögskola kan mista svenskan.[online] Uppdaterad 7.10.2011. Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:
<http://www.vasabladet.fi/Story/?storyID=33386985&vote=2&commentID=250536>>

Metsä-Tokila, Timo 2011. Toimialaraportti 1/2011. Arbets- och näringsministeriet. [online] Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:

Statistikcentralen 2008. Näringsindelning 2008. [online] Tillgänglig i form av www-dokument: <URL: http://stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/69201_sv.html>

Tradenomiliitto. Sijoittuminen. [online] Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:<http://www.tradenomiliitto.fi/liity/37>>

Tradenomiliitto. Tradenomi. [online] Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:<http://www.tradenomiliitto.fi/info/43>>

Tradenomiliitto. Tradenomikoulutus. [online] Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:<http://www.tradenomiliitto.fi/info/tradenomikoulutus>>

Tradenomiliitto. Tradenomin profiili. [online] Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:<http://www.tradenomiliitto.fi/liity/35>>

Työelämään. Työnhaku. [online] Tillgänglig i form av www-dokument: <URL: <http://www.tyoelamaan.fi/fi-FI/tyonhaku/>>

Undervisnings- och kulturministeriet. Schema över utbildningssystemet [online]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutusjaerjeste/mae/liitteet/sv_liitteet/Utbildningssystemet_i_Finland.pdf>

Utbildningsstyrelsen, 2011. Grundläggande utbildning [online]. Uppdaterad 15.2.2011. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/grundlaggande_utbildning>

Utbildningsstyrelsen, 2011. Grundläggande yrkesutbildning [online]. Uppdaterad 25.8.2011. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/yrkesutbildning/grundlaggande_yrkesutbildning>

Utbildningsstyrelsen, 2011. Gymnasiet [online]. Uppdaterad 3.5.2011. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/gymnasiet>

Utbildningsstyrelsen, 2010. Studentexamen [online]. Uppdaterad 12.7.2010. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/gymnasiet/studentexamen>

Utbildningsstyrelsen, 2010. Universiteten [online]. Uppdaterad 12.7.2010. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/hogskolor_och_universitet/universiteten>

Utbildningsstyrelsen, 2010. Yrkeshögskolorna [online]. Uppdaterad 12.7.2010. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/hogskolor_och_universitet/yrkeshogskolorna>

Vasa Yrkeshögskola, 2011. Undervisningsplan [online]. Uppdaterad 15.4.2011. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:<http://www.puv.fi/opsweb/?code=T-FE-2011>>

Vasa Yrkeshögskola. Utbildningsprogrammet för företagsekonomi [online]. Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.puv.fi/fi/wanted/tradenomiksi/foretagsekonomi/>>

Vasa Yrkeshögskola. VAMK Ab [online]. Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:http://www.puv.fi/sv/about/vamk_oy/>

Vasa Yrkeshögskola. VAMK i ett nötskal [online]. Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:http://www.puv.fi/sv/about/vamk_oy/vamk_pahkinankuoesa/>

Yrittäjälinja 2009. Taloushallinnon osajille riittää töitä. [online] Uppdaterad 10.2.2009. Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.yrittajalinja.fi/uutiset.html?122>>

Bilaga 1

Företagets namn:

Intervjupersonens namn:

1. Beskriv företaget och er verksamhet i korthet.
2. Hur går ni tillväga då ni rekryterar ny personal?
3. Är det enkelt/svårt att hitta kompetent personal?
4. Hur mycket tid går åt att skola upp nyanställda?
5. Vilka personlighetsegenskaper tycker ni att är viktiga inom bokföringsyrket?
6. Tycker ni att tradenomerna har grundkunskaperna för att arbeta som bokförare?
7. Vad tycker ni om tradenomernas kunskaper i följande ämnen?
 - affärslivet
 - språk
 - adb
 - bokföringsregler
 - moms
 - resultatregleringar
 - periodiseringar
 - löneräkning
 - bokslut
 - skatt
 - intern redovisning

Bilaga 1

- revision

8. Vilka saker kunde man lära ut bättre i yrkeshögskolorna?

9. Vad har ni för åsikt om kursutbudet för inriktningsoalternativet för ekonomiförvaltning i Vasa Yrkeshögskola?

Inriktningsoalternativ för ekonomiförvaltning
Specialfrågor inom redovisning och beskattning
Bokföring och bokslut i olika företagsformer
Bokföringens och bokslutets specialfrågor
Företagsbeskattning och bokslutsplanering
Intern redovisning
Adb-tillämpningar inom ekonomiförvaltning
Företagets analysering
Operativ redovisning
Ekonomiförvaltningens specialområden
Koncernredovisning och finansiering
Projekt inom ekonomiförvaltningen
Lönebokföring i praktiken
Fritt valbar modul i ekonomiförvaltning
Personbeskattning
Värdepappersmarknadsteori
Inledning till revision och intern granskning

10. Vilka rekryteringsbehov har ni de närmaste åren?

11. Vad anser ni om utbildningsministeriets förslag om att lägga ned den svenska tradenom utbildningen i Vasa? I förslaget sägs att det inte får finnas tvåspråkiga skolor och därför flyttas tradenom utbildningen till Novia och södra Finland.

12. Hur skulle förslaget påverka er?